

GRADE-UP

שיעורים פרטיים. למידה, צמיחה, הצלחה.

חשמל

מעגלי DC

7 תרגילים + פתרונות

חשמל: זרמי לולאה, טבנין והספק

התנגדות שקולה, מחלק מתח, שיטת זרמי הלולאה, מעגל שקול טבנין, העברת הספק מרבי וחישובי אנרגיה. הכול עם פתרון מלא.

לשיחה בוואטסאפ ←

לא הבנת? קבע שיעור ניסיון פרטי חינם!

שיטה אחת מוסברת נכון חוסכת שבוע של ניסיונות לבד.

איך לעבוד עם הקובץ

- שרטטו כל מעגל לפי הטבלה לפני שמתחילים לחשב.
- בזרמי לולאה: קובעים כיוון אחיד לכל הלולאות, בדרך כלל עם כיוון השעון.
- בכל תרגיל מסיימים בבדיקה: מאזן הספקים או KCL.

ארבע נוסחאות שחייבים בעל פה

- נגדים בטור מתחברים בחיבור פשוט. נגדים במקביל: המכפלה חלקי הסכום, לשני נגדים.
- מחלק מתח: המתח על נגד שווה למתח הכולל כפול ההתנגדות שלו חלקי סכום ההתנגדויות בטור.
- זרמי לולאה: בכל לולאה, סכום ההתנגדויות כפול זרם הלולאה, פחות הנגד המשותף כפול זרם הלולאה השכנה, שווה לסכום המקורות בלולאה.
- טבנין: V_{th} הוא המתח במוצא בריק, ו- R_{th} היא ההתנגדות הנראית מהמוצא כשמקורות מתח מקוצרים ומקורות זרם מנותקים.

תרגילים

1

חשבו את ההתנגדות השקולה, את הזרם הכללי, ואת הזרם בכל אחד משני הנגדים המקביליים.

רכיב	מחובר בין	ערך
מקור מתח	מזין את המעגל	18V
נגד בטור	מיד אחרי המקור	6Ω
שני נגדים במקביל	אחרי הנגד הטורי, חזרה למקור	4Ω ו-12Ω

2

מקור 12V מחובר בטור לשני נגדים: 4Ω ו-8Ω. חשבו את המתח על כל נגד ואת ההספק הנצרך בכל אחד.

3

מעגל שתי לולאות. כתבו את שתי משוואות הלולאה, מצאו את I_1 ואת I_2 , וחשבו את הזרם בנגד המשותף.

רכיב	מחובר בין	ערך
לולאה 1	מקור מתח 12V, נגד עצמי 3Ω, ונגד משותף 6Ω	12V, 3Ω, 6Ω
לולאה 2	נגד עצמי 6Ω, אותו נגד משותף 6Ω, ומקור 6V שפועל נגד כיוון הלולאה	6V, 6Ω, 6Ω

4 מצאו את המעגל השקול לפי טבנין ביחס לעומס, כלומר את V_{th} ואת R_{th} .

רכיב	מחובר בין	ערך
מקור מתח	מזין את המעגל	12V
נגד בטור	בין המקור לנקודת המוצא	6Ω
נגד	בין שתי נקודות המוצא	3Ω
עומס RL	מחובר לנקודות המוצא	משתנה

5 עבור המעגל מתרגיל 4: איזה ערך של RL יקבל הספק מרבי, ומהו ההספק הזה?

6 לצומת נכנסים זרמים של 5A ו-3A, ויוצא ממנו זרם של 2A. מהו הזרם בענף הרביעי, ומה כיוונו?

7 מכשיר בהספק 2,000W פועל 3 שעות ביום. מחיר קילוואט שעה הוא 0.6 ש"ח. מה עלות ההפעלה לחודש של 30 יום?

פתרונות מלאים

תרגיל 1: R שקול 9Ω , זרם כללי $2A$

המקבילי: $3\Omega = (12 + 4) / 12 \cdot 4$. בטור עם 6Ω מתקבל 9Ω , ולכן $I = 18/9 = 2A$. המתח על המקבילי: $2 \cdot 3 = 6V$, ומכאן $6/12 = 0.5A$ בנגד 12Ω ו- $1.5A = 6/4$ בנגד 4Ω . הסכום $2A$, כנדרש.

תרגיל 2: $4V$ ו- $8V$

הזרם $1A = 12/12$. המתחים לפי מחלק מתח: $4V$ ו- $8V$. ההספקים: $4W = 1^2 \cdot 4$ ו- $8W = 1^2 \cdot 8$, יחד $12W$, בדיוק ההספק של המקור.

תרגיל 3: $I_1 = 1.5A$, $I_2 = 0.25A$

משוואות הלולאה: $12 = 6I_1 - 6I_2$ ו- $9I_1 - 6I_2 = -6$. $6I_1 + 12I_2 = -6$. פתרון המערכת נותן $I_1 = 1.5A$ ו- $I_2 = 0.25A$. הזרם בנגד המשותף הוא ההפרש: $1.5 - 0.25 = 1.25A$. בכיוון של לולאה 1.

תרגיל 4: $V_{th} = 4V$, $R_{th} = 2\Omega$

המתח בריק הוא מחלק מתח בין 6Ω ל- 3Ω : $4V = 12 \cdot 3/9$. לחישוב R_{th} מקצרים את מקור המתח ומקבלים 6Ω במקביל ל- 3Ω , כלומר $18/9 = 2\Omega$.

תרגיל 5: $R_L = 2\Omega$, הספק מרבי $2W$

תנאי העברת הספק מרבי הוא $R_L = R_{th}$. אז $I = 4/4 = 1A$ ו- $P = I^2 \cdot R_L = 2W$. $P = V_{th}^2/(4R_{th}) = 16/8 = 2W$. אפשר גם ישירות.

תרגיל 6: $6A$ יוצא

לפי KCL סכום הנכנס שווה לסכום היוצא: $I + 3 = 5$, ולכן $I = 6A$ ביציאה מהצומת. אם הייתם מקבלים ערך שלילי, המשמעות היא שהכיוון שבחרתם הפוך.

תרגיל 7: כ- 108 ש"ח לחודש

$2kW \cdot 3h = 6kWh$ כלומר 3.6 ש"ח ליום ו- 108 ש"ח ל-30 יום. שימו לב להמיר ואת לקילוואט לפני הכפל.

סדר עבודה שמונע טעויות

- קודם מפשטים: מזהים נגדים בטור ובמקביל לפני שפותחים משוואות.
- בוחרים שיטה לפי המעגל: הרבה צמתים ומעט לולאות, עדיף זרמי לולאה. הרבה לולאות ומעט צמתים, עדיף מתחי צמתים.
- טבנין הוא הכלי הנכון כשמחליפים עומס ובודקים כמה ערכים שלו.
- בודקים מאזן הספקים בסוף. סכום ההספקים בנגדים חייב להיות שווה לזה שמספקים המקורות.

סרקו ודברו איתנו

יש לך שיעורי בית במעגלים?

שיעור ניסיון פרטי חינם עם מורה להנדסת חשמל. עוברים על תרגיל אחד עד הסוף ומבינים את השיטה.

[שיעור ניסיון חינם בוואטסאפ ←](#)